

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu Anny Žákovej a JUDr. Violy Takáčovej v právnej veci žalobkyne **Ing. D. G.**, B., zastúpenej JUDr. J.A., B., proti žalovanej **S.P.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo 332-4154-GC-04/2006 z 12. septembra 2006, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. mája 2007, č.k.2S 438/06-45, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 16. mája 2007, č.k.2S 438/06-45, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodnutia pobočky S. číslo 700-0310075506-GC04/06 z 23. júna 2006 (ďalej len „rozhodnutie pobočky“) a rozhodnutia žalovanej číslo 332-4154-GC-04/2006 z 12. septembra 2006 (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“), ktorým žalovaná odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu pobočky zamietla a potvrdila rozhodnutie pobočky o predpísaní poistného 80,30 Sk na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie v sume 590,20 Sk, poistného 184,80 Sk na invalidné poistenie a poistného do rezervného fondu solidarity v sume 112,70 Sk (ďalej len „poistné“), spolu 968 Sk za mesiace júl 2004 až máj 2005 s tým, že žalobkyňa poistné za uvedené obdobie odviedla v nesprávnej výške.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že žalobkyňa ako samostatne zárobkovo činná osoba (ďalej len „SZČO“) vznikla účasť na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení dňom 1. októbra 2001 a na základe ukončenia podnikateľskej činnosti dňom 23. mája 2005 sa 1. júna 2005 odhlásila z poistenia SZČO k 31. máju 2005. Taktiež mal za nesporné, že žalobkyňa 5. septembra 2005 podala dodatočné daňové priznania za roky 2003 a 2004, s priznaným príjmom zo živnosti vo výške 0,- Sk. Preskúmaným rozhodnutím bolo rozhodnuté o nedoplatku na poistnom za obdobie kalendárnych mesiacov júl 2004 až máj 2005 na základe kontroly odvodu poistného, ktorou bolo podľa žalovanej zistené, že poistné bolo odvádzané v nesprávnej, nižšej výške.

Krajský súd sa stotožnil s názorom žalovanej, že hranica príjmu, zistená na základe dodatočného daňového priznania z 5. septembra 2005 v súlade s § 21 ods. 3 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) nebola rozhodujúca na vznik a zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, lebo nemala vplyv na aktuálne nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie. Zákonodarca práve v § 21 ods. 3 zákona o sociálnom poistení počítal s možnosťou úpravy poistného na základe dodatočného daňového priznania, avšak len v čase existujúceho poistenia, čo nie je prípad žalobkyne, ktorá dodatočné daňové priznanie podala až po zániku poistenia. Z uvedených dôvodov krajský súd nepovažoval za dôvodnú námietku žalobkyne, že jej na zaplatenom poistnom vznikol preplatok 101 629 Sk, odvedené poistné nepovažoval za odvedené bez právneho dôvodu, kedy by bolo možné aplikovať ustanovenie § 145 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení o vrátení preplatku.

Rozsudok napadla žalobkyňa včas podaným odvolaním z dôvodu, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil (§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP). Namietla, že s názorom súdu sa dá súhlasiť do tej miery, že ak sa na základe dodatočného daňového priznania zmení vymeriavací základ povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistenej SZČO, poistné sa platí so zmeneného vymeriavacieho základu od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po predložení dodatočného daňového priznania správcovi dane. *Ustanovenia § 142 ods. 4 a § 21 ods. 3 zákona o sociálnom poistení však hovoria o vplyve dodatočného daňového priznania na vznik a zánik povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia, nehovoria však o vysporiadaní poistného v prípade jeho nesprávnej úhrady vo vyššej miere, ako malo byť odvedené.* Podľa dodatočného daňového priznania za rok 2003 a 2004 žalobkyňa mala nulový základ dane a preto za obdobie júl 2004 až máj 2005 mala uhradiť poistné v celkovej výške 23 705 Sk, v skutočnosti však uhradila 125 334 Sk a žalovaná pri kontrole odvodu poistného paradoxne rozhodla, že je povinná ešte doplatiť 968 Sk. Rozdiel medzi zaplateným poistným, ktoré žalobkyňa odviedla za mesiace júl 2004 až máj 2005 a poistným, ktoré vyplynulo z dodatočného daňového priznania je podľa žalobkyne preplatkom na poistnom, zaplateným bez právneho dôvodu a preto je odporkyňa povinná vrátiť ho žalobkyňi podľa § 145 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Dodatočné daňové priznanie podľa žalobkyne nemožno považovať za nezákonný podklad. Z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu vzhľadom na nesprávny právny záver zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne vyjadrila tak, že navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach odvolania a v rozsahu žaloby bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Nebolo sporné, že žalobkyňa bola zúčastnená na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení (poistení) od 1. októbra 2001 do 31. mája 2005 vrátane a že dodatočné daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby za roky 2003 a 2004 podala 5. septembra 2005.

Taktiež nebolo sporné, že poistné za obdobie júl 2004 až máj 2005 odviedla v celkovej sume 125 334 Sk.

Medzi účastníkmi konania bol sporný výklad ustanovenia § 21 ods. 3 v spojení s § 142 ods. 4 zákona o sociálnom poistení a s tým súvisiaca otázka vzniku preplatku na poistnom a nároku na jeho vrátenie podľa § 145 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe (ďalej len „povinné poistenie“) zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 10, *ak tento zákon neustanovuje inak* (§ 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení).

V zmysle § 21 ods. 1 a v spojení s § 138 ods. 10 zákona o sociálnom poistení by povinné poistenie žalobkyne mohlo v dôsledku nižšieho, resp. nulového príjmu z podnikania v rokoch 2003 a 2004 zaniknúť najskôr od 1. júla 2004 len v prípade, ak by zákon o sociálnom poistení v inom ustanovení neustanovil zánik poistenia inak.

Pri povinne poistených samostatne zárobkovo činných osobách zákon v § 21 ods. 1 predpokladá zánik poistenia vždy od 1. júla kalendárneho roka, nasledujúceho po kalendárnom roku, v ktorom dosiahli príjem z podnikania nižší ako 12-násobok minimálnej mzdy. V prípade navrhovateľky zaniklo poistenie k 31. máju 2005 podľa § 21 ods. 4 písm. b/ zákona v spojení s § 57 ods. 1 písm. g/ zák.č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní.

Podľa § 21 ods. 3 zákona o sociálnom poistení *hranica príjmu z podnikania* a z inej samostatnej zárobkovej činnosti alebo výnosu súvisiaceho s podnikaním a inou samostatnou zárobkovou činnosťou **zistená na základe dodatočného daňového priznania** alebo dodatočného platobného výmeru vydaného správcom dane **je rozhodujúca na vznik a zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia len vtedy, ak má vplyv na aktuálne nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie. Zmena poistenia sa vykoná od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo predložené dodatočné daňové priznanie** správcovi dane alebo v ktorom správca dane vydal dodatočný platobný výmer.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že zákonodarca nevylučoval možnosť zániku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia SZČO a to na základe podania dodatočného daňového priznania. Vzhľadom na to, že **zákonodarca hovorí o vplyve len na aktuálne poistenie**, z tohto spojenia aj podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva záver, že **podanie dodatočného daňového priznania za kalendárny rok 2003 nevedlo k zániku poistenia v období pred jeho podaním**, ale že **mohlo viesť k zániku aktuálne existujúceho poistenia v období od 1. júla 2004 do 31. mája 2004 len vtedy, ak by toto dodatočné daňové priznanie bolo podané najneskôr 30. júna 2004** (resp. do 30. apríla 2005, kedy by mohlo viesť k zániku poistenia aspoň od 1. mája 2005).

Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyni zaniklo povinné poistenie k 31. máju 2005 podanie dodatočného daňového priznania dňom 5. septembra 2005, už nemohlo spätne ovplyvniť trvanie poistenia v období od 1. júla 2004 do 31. mája 2005.

Podľa § 142 ods. 4 zákona o sociálnom poistení *ak sa na základe dodatočného daňového priznania alebo na základe dodatočného platobného výmeru vydaného správcom dane zmení vymeriavací základ povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby, poistné sa platí zo zmeneného vymeriavacieho základu od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po predložení dodatočného daňového priznania* správcovi dane alebo po nadobudnutí právoplatnosti dodatočného platobného výmeru.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že dátum podania dodatočného daňového priznania je rozhodujúci aj pre výšku poistného z povinného poistenia len do budúcnosti a iba počas plynutia aktuálneho poistného obdobia. Keďže z vyššie uvedeného vyplýva, že povinné poistenie žalobkyne v období od 1. júla 2004 do 31. mája 2005 trvalo, v uvedenom období trvala aj jej povinnosť platiť poistné vo výške, odvodené od daňového priznania za rok 2003.

Na základe uvedeného potom poistné, odvodené v období od 1. júla 2004 do 31. mája 2005 nemožno považovať za platené bez právneho dôvodu. Námietku žalobkyne, že jej na poistnom vznikol preplatok, ktorý je odporkyňa povinná vrátiť podľa § 145 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, preto aj odvolací súd považoval za nedôvodnú.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa §250ja ods. 4 v spojení s § 219 OSP ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo žalobkyňa v odvolacom konaní nebola úspešná a žalovaná náhradu trov odvolacieho konania nežiadala.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 25. júna 2008

**JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová